

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою Національного
університету «Чернігівська політехніка»
_____ 2026 р. протокол № ____

Введено в дію наказом ректора
від _____ 2026 р. № _____

ПОЛІТИКА

щодо використання систем штучного інтелекту в освітньому процесі та науковій
діяльності Національного університету «Чернігівська політехніка»

Чернігів 2026

1. ВСТУП

Впровадження технологій штучного інтелекту (ШІ) у сферу освіти та науки є важливим кроком для модернізації освітнього процесу, підвищення ефективності наукових досліджень та адаптації системи освіти до викликів цифрової трансформації, а також забезпечення академічної доброчесності, прозорості та ефективного використання технологій ШІ в діяльності університету. Даний документ розроблений з урахуванням нормативно-правової бази України та міжнародних рекомендацій, зокрема:

- концепції розвитку ШІ в Україні (Розпорядження КМУ №1556-р від 2 грудня 2020 р.);
- рекомендацій Уповноваженого з прав людини щодо використання ШІ;
- рекомендації щодо відповідального впровадження та використання технологій штучного інтелекту в закладах вищої освіти;
- рекомендацій Європейської мережі академічної доброчесності (ENAI) щодо етичного застосування ШІ;
- рамкової конвенції Ради Європи "Про штучний інтелект і права людини, демократію та верховенство права";
- Білої книги з регулювання ШІ в Україні;
- Рекомендаціями щодо відповідального використання ШІ: питання права інтелектуальної власності
- Поради щодо відповідального використання ШІ публічними службовцями.

2. СФЕРИ ЗАСТОСУВАННЯ СИСТЕМ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В УНІВЕРСИТЕТІ

- освітній процес;
- наукова та науково-технічна діяльність;
- мистецька діяльність;
- інноваційна діяльність;
- процес управління університетом;
- внутрішні адміністративні процеси (документообіг, аналітика, планування);
- фінансово-економічна діяльність (бюджетування, прогнозування, аудит);
- маркетингова та комунікаційна діяльність (просування, робота з абітурієнтами);
- інформаційно-технічна підтримка (чат-боти, автоматизовані служби підтримки);
- забезпечення якості освіти (аналіз навчальних даних, моніторинг результатів);
- кадровий менеджмент (автоматизація HR-процесів, підбір персоналу);
- бібліотечно-інформаційна діяльність (пошук, класифікація, рекомендаційні системи);
- управління інфраструктурою (енергоменеджмент, безпекові системи, «розумний кампус»);
- соціальна та психологічна підтримка студентів (скринінги, аналітика запитів);
- міжнародна діяльність (переклад, аналіз глобальних трендів, підтримка мобільності).

3. СУБ'ЄКТИ, НА ЯКИХ ПОШИРЮЄТЬСЯ ПОЛІТИКА

- науково-педагогічні, наукові та педагогічні працівники;
- здобувачі вищої освіти (студенти, аспіранти, докторанти);
- інші працівники університету.

4. МЕЖІ І ПРАВИЛА ПРИЙНЯТНОГО ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

Використання систем ШІ не повинно створювати ризики порушення прав людини, прав інтелектуальної власності, загрози захисту персональних даних та завдавати шкоди іншим суспільним інтересам.

Застосування ШІ в освітньому середовищі університету є необмеженим та інноваційним для будь-якого учасника освітнього процесу, охоплюючи викладачів, студентів, аспірантів, адміністративний персонал та інші зацікавлені сторони, зокрема для таких напрямів:

- *інтеграція ШІ в освітній процес* (проведення досліджень, підготовка до лекцій та семінарів, індивідуалізація навчання, позанавчальна діяльність);

- *підтримка інклюзивності* (використання систем розпізнавання мови для допомоги студентам із порушеннями слуху чи мовлення; розробка чатботів і навчальних матеріалів для студентів з особливими освітніми потребами тощо);

- *управління освітнім процесом, моніторинг та оцінювання* (автоматизоване оцінювання, створення тестів, перевірка есе чи інших письмових робіт із використанням ШІ, прогнозування результатів навчання для виявлення ризиків і можливостей, автоматизація підготовки документів різного типу, зокрема планово-звітної документації, організаційних та розпорядчих документів тощо; аналіз даних для ухвалення управлінських рішень, безперервний професійний розвиток викладачів та адміністративного персоналу ЗВО, підвищення кваліфікації через онлайн-курси, менторські програми чи інші освітні ініціативи; використання ШІ для структурування інформації, пошуку матеріалів для саморозвитку та створення навчальних стратегій);

- *інтелектуальне тестування та кар'єрне консультування*;

- *аналіз навичок* (наприклад, аналіз хобі, успішності та інтересів в соціальних мережах (за згодою), щоб запропонувати найбільш відповідні спеціальності);

- *прогнозування кар'єрного треку* (наприклад, демонстрація здобувачу освіти потенційного шляху розвитку: "Студенти з твоїм профілем через 5 років після закінчення нашого ВНЗ найчастіше працюють на позиціях X у компаніях Y");

- *предиктивна аналітика для приймальної комісії, тощо.*

Використання систем ШІ в науковій, науково-технічній, мистецькій та інноваційній діяльності університету, направлене на автоматизацію рутинних завдань для підвищення продуктивності науковців, покращення якості наукових публікацій, і може включати:

- ретроспективний аналіз (пошук джерел, їх стислий опис, систематизація) щодо визначеної проблематики;
- генерування ідей (для вибору потенційних напрямів, методів, методик, методологій, засобів дослідження тощо);
- пошук прототипів та/або аналогів для винаходів (наприклад, для патентів);

- пошук необхідних статистичних даних, аналіз даних та визначення закономірностей (зокрема, зв'язків) у BigData;
- аналіз (експертиза, критика) новизни / схожості / відмінності / обмежень наукових результатів (положень, гіпотез, концепцій, моделей);
- аналіз та/або моделювання ризиків / надійності / безпечності застосування винаходів;
- визначення оптимального набору ключових слів та тегів для індексації та пошуку;
- форматування та стилізація тексту відповідно до вимог конкретного видавництва або конференції, включно з вимогами до оформлення бібліографічних посилань;
- забезпечення швидкого і якісного перекладу наукових статей на різні мови;
- створення інтерактивної візуалізації даних, що полегшує розуміння складних концепцій.

Принципи етичного й відповідального використання систем ШІ: контроль з боку людини, технічна надійність і безпека, конфіденційність й управління даними, прозорість, різноманітність, недискримінація і справедливість, суспільний та екологічний добробут, підзвітність.

5. ВИПАДКИ І ПРАВИЛА ОBOB'ЯЗКОВОГО РОЗКРИТТЯ ФАКТІВ ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

Випадки (приклади), коли застосування ШІ не є порушенням академічної доброчесності:

у викладацькій діяльності ШІ може

- допомогти оцінювати окремі елементи творчих робіт студентів (структура, аргументація та стиль);
- генерувати різноманітні навчальні матеріали (тести, вправи, короткі пояснення складних тем);
- створювати інтерактивні презентації на основі наявних матеріалів, додаючи анімації, звукові ефекти та інші елементи, які роблять презентацію цікавішою;
- автоматизувати деякі рутинні операції (перевірка завдань, оцінювання тестів і надання зворотного зв'язку студентам);
- аналізувати інтереси та навчальні досягнення студентів, щоб рекомендувати їм додаткові матеріали для вивчення;
- відповідати на часті запитання студентів, надавати технічну підтримку та виконувати інші рутинні завдання;

за допомогою ШІ здобувачі вищої освіти можуть:

- швидко знаходити необхідну інформацію для виконання завдань і підготовки до навчальних занять та контрольних заходів;
- працювати з матеріалами іноземною мовою;
- вивчати іноземні мови;

- генерувати ідеї для написання есе, створення презентацій та інших творчих завдань;
- отримувати підказки та пояснення щодо виконання складних завдань або концепцій;
- генерувати різноманітні тестові завдання, що допомагає ефективно готуватися до підсумкового контролю;
- аналізувати помилки під час виконання тестів і надавати персоналізовані рекомендації щодо їх виправлення;
- знаходити релевантні наукові статті й дослідження за заданими критеріями;
- аналізувати великі обсяги даних;
- генерувати нові гіпотези для дослідження на основі аналізу наявних даних;
- автоматично створювати конспекти лекцій та інших навчальних матеріалів, що дає змогу зосередитися на розумінні основних ідей.

При виконанні письмових навчальних завдань із застосуванням інструментів ШІ обов'язковим є: демонстрація запиту (промпту), на основі якого ШІ згенерував відповідь, розміщену в завданні; визначення, які частини завдання підготовлені із застосуванням ШІ з деталізацією, які із цих частин використано так, «як є», а які модифіковано здобувачем освіти.

Деталізація і визначення форми відображення результатів застосування «продукту» ШІ визначається викладачем, що забезпечує викладання освітнього компоненту, і встановлюється Інструкцією впровадження політики використання генеративного штучного інтелекту в освітньому процесі кафедри (додаток А).

У науковій, науково-технічній і видавничій діяльності університету

ШІ може сприяти генерації нових ідей та гіпотез шляхом аналізу великих обсягів даних, а також автоматизувати рутинні завдання, як-от збір та обробка даних, звільняючи час науковців для більш складних і творчих аспектах своєї роботи. Інструменти ШІ можуть бути використані, як допоміжні засоби у процесі підготовки наукових публікацій, з дотриманням принципів академічної доброчесності, наукової відповідальності та прозорості. Можливими варіантами застосування ШІ є:

- ретроспективний аналіз (пошук джерел, їх стислий опис, систематизація) щодо визначеної проблематики;
- генерування ідей (для вибору потенційних напрямів, методів, методик, методології, засобів дослідження тощо);
- пошук прототипів та/або аналогів для винаходів (наприклад, для патентів);
- пошук необхідних статистичних даних, аналіз даних та визначення закономірностей (зокрема, зв'язків) у BigData;
- аналіз (експертиза, критика) новизни / схожості / відмінності / обмежень наукових результатів (положень, гіпотез, концепцій, моделей);
- аналіз та/або моделювання ризиків / надійності / безпечності застосування винаходів;

- автоматизація рутинних завдань для підвищення продуктивності науковців, покращення якості наукових публікацій;
- подолання розривів між різними галузями знань (досліджень);
- оптимізація командної роботи в наукових проєктах;
- покращення стилю викладу та мовної грамотності тексту;
- створення ілюстративних матеріалів (схем, діаграм, візуалізацій), якщо їх використання не спотворює науковий зміст;
- допомоги у перекладі чи редагуванні тексту;
- підготовки технічних елементів рукопису (перевірка орфографії, форматування);
- інше, що не порушує етичні аспекти та принципи академічної доброчесності.

Використання ШІ є категорично недопустимим у випадках, коли це може поставити під сумнів оригінальність, достовірність чи наукову доброчесність роботи, зокрема:

- генерація наукового змісту (постановка задач, опис методів, аналіз результатів), який автори не перевірили та не підтвердили;
- автоматичне створення посилань чи бібліографії, що може призвести до вигаданих або некоректних джерел;
- маскування плагіату шляхом перефразування або автоматизованого переписування чужих текстів;
- використання ШІ як співавтора статті – системи штучного інтелекту не можуть визнаватися авторами або співвідповідальними за наукові результати.

Автори наукових публікацій зобов'язані чітко зазначити, які саме інструменти ШІ використовувалися та з якою метою.

Детальний опис застосування інструментів ШІ визначається у Вимогах до оформлення та подачі рукописів наукових статей до наукових видань університету.

6. ПРОЦЕДУРИ РЕАГУВАННЯ НА ПОРУШЕННЯ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ВСТАНОВЛЕНИХ ПРАВИЛ ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

Відповідальність за порушення академічної доброчесності при використанні систем ШІ несе користувач. Потенційне порушення академічної доброчесності може виникнути в разі створення некоректного запиту (промту) до ШІ, його застосування без розуміння функціоналу та принципу роботи або з метою одержання продукту, який буде застосовано з порушеннями академічної доброчесності. Недоброчесною є практика продукування текстів з привласненням, зокрема з плагіатом або фабрикацією даних. Типи порушень академічної доброчесності: випадкові, пов'язані з недосконалістю технології, та навмисні, пов'язані з недобросовісними діями учасників освітнього процесу. «Продукт» ШІ не може бути використаний для шахрайства під час освітнього процесу (шпаргалки на іспитах, онлайн-відповіді під час оцінювальних завдань, несанкціонована співпраця тощо).

Перелік порушень академічної доброчесності, які можуть виникнути в результаті застосування ІІІ в освітньому процесі:

1. Порушення академічної доброчесності, які «генерує» сам ІІІ:
 - академічний плагіат;
 - фальсифікація та фабрикація даних;
 - недотримання умов ліцензій Creative Commons.
2. Порушення академічної доброчесності з боку користувача ІІІ під час створення та застосування «продукту»:
 - списування;
 - змова;
 - введення в оману;
 - несанкціонована співпраця.

Основними принципами реагування на порушення академічної доброчесності внаслідок застосування ІІІ в освітньому процесі є:

- обов'язковість і своєчасність реагування;
- неупереджене (недискримінаційне) ставлення до осіб, стосовно яких надійшло повідомлення про можливе порушення ними академічної доброчесності;
- обов'язковість встановлення вини особи у вчиненні нею порушення академічної доброчесності;
- співмірність порушення і заходів реагування;
- притягнення до академічної відповідальності виключно за діяння (дії чи бездіяльність), які на момент їх вчинення порушували встановлені вимоги чи заборони;
- прозорість процедур розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності, визначення заходів реагування на встановлені порушення.

Заходами реагування на порушення академічної доброчесності внаслідок застосування ІІІ в освітньому процесі є:

- виховні заходи;
- притягнення до академічної та/або дисциплінарної відповідальності;
- реагування на порушення академічної доброчесності при проведенні конкурсів;
- інституційні заходи реагування;
- інші заходи визначені Кодексом про академічну доброчесність НУ «Чернігівська політехніка»

Рішення про застосування заходів реагування на порушення академічної доброчесності ухвалює уповноважений орган або уповноважена особа (Комісія з питань академічної доброчесності).

Порядок розгляду заяв щодо порушення академічної доброчесності встановлюється Положенням про комісію з питань академічної доброчесності.

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Концепція розвитку ШІ в Україні <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-%D1%80#Text>
2. Використання штучного інтелекту: переваги та ризики в освіті. Рекомендації Уповноваженого https://ombudsman.gov.ua/news_details/vikoristannya-shtuchnogo-intelektu-perevagi-ta-riziki-rekomendaciyi-upovnovazhenogo
3. Рекомендації ЕНАІ (європейська мережа академічної доброчесності) щодо етичного використання штучного інтелекту в освіті <https://link.springer.com/article/10.1007/s40979-023-00133-4>
4. Рамкова конвенція ради Європи «Про штучний інтелект і права людини, демократію та верховенство права» https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_24_4123
5. Біла книга з регулювання штучного інтелекту в Україні: баченні Мінцифри <https://www.kmu.gov.ua/news/rehulivannia-shtuchnoho-intelektu-v-ukraini-mintsyfy-prezentuie-bilu-knyhu>
6. Рекомендації щодо відповідального впровадження та використання технологій штучного інтелекту в закладах вищої освіти <https://mon.gov.ua/news/shtuchnyi-intelekt-u-zakladakh-vyshchoi-osvity-rekomendatsii-dlia-vykladachiv-studentiv-i-pratsivnykiv-zvo>

Інструкція впровадження Політики використання генеративного штучного інтелекту в освітньому процесі кафедри....

Інструкція визначає етапи впровадження політики щодо використання генеративного ШІ в навчанні, викладанні та оцінюванні. Метою є забезпечення академічної доброчесності, прозорості та ефективного використання технологій ШІ в освітньому процесі.

Кожна кафедра на підставі аналізу специфіки своїх освітніх компонентів визначає відповідну позицію щодо використання генеративного ШІ. Позиція може бути обраною на власний розсуд.

Приблизний перелік позицій передбачає таке:

ВАРІАНТ 1

Позиція 1	Заборона використання генеративного ШІ в оцінюванні	<ul style="list-style-type: none"> Заборонити студентам використовувати генеративний ШІ для виконання завдань, що підлягають оцінюванню. Дозволити використання інструментів ШІ для перевірки граматики та орфографії, якщо це зазначено окремо.
Позиція 2	Обмежене використання генеративного ШІ в оцінюванні	<ul style="list-style-type: none"> Дозволити студентам використовувати генеративний ШІ для певних аспектів завдань за умови чіткого зазначення, як і де його використано. Забезпечити дотримання встановлених вимог щодо цитування та посилання на використані інструменти ШІ.
Позиція 3	Повний дозвіл на використання генеративного ШІ в оцінюванні	<ul style="list-style-type: none"> Дозволити студентам вільно використовувати генеративний ШІ для виконання завдань, що підлягають оцінюванню, за умови дотримання академічної доброчесності. Вимагати чіткого зазначення використання ШІ та дотримання вимог щодо цитування.

ВАРІАНТ 2

Чи можу я використовувати ШІ для цього завдання? Шкала прийнятного використання генеративного ШІ*

Назва рівня	Опис
Без ШІ	Завдання виконується повністю без використання ШІ. Цей рівень забезпечує, що студенти покладаються виключно на свої знання, розуміння та навички. ШІ не можна використовувати на жодному етапі виконання завдання.
ШІ-допомога в генеруванні ідей та структур	ШІ можна використовувати для створення ідей, структурування та генерування пропозицій для покращення роботи. У фінальній роботі не допускається використання контенту, створеного ШІ.
Редагування за допомогою ШІ	ШІ можна використовувати для покращення ясності чи якості роботи студента, але новий контент не може створюватися за допомогою ШІ. ШІ можна використовувати, але оригінальна робота без ШІ повинна бути подана в додатку.
Виконання завдань за допомогою ШІ, оцінка людиною	ШІ використовується для виконання певних елементів завдання, а студенти повинні надати обговорення або коментарі до створеного ШІ контенту. Цей рівень вимагає критичного осмислення контенту, створеного ШІ, та оцінки його якості. ШІ буде використовуватися для виконання конкретних завдань, і будь-який контент, створений ШІ, повинен бути процитований.
Повне використання ШІ	ШІ використовується як «співпілот», щоб виконати вимоги завдання, забезпечуючи співпрацю із ШІ та сприяючи творчості. ШІ можна використовувати протягом усього завдання для підтримки власної роботи, і не потрібно уточнювати, який контент створено ШІ.

Учасники освітнього процесу мають бути поінформовані про обрану позицію через навчальні плани, посібники та платформи управління навчанням (робочі навчальні програми, силабуси, методичні рекомендації). Важливим є усвідомлення здобувачами критичного оцінювання результатів ШІ, а не сприйняття їх як беззаперечні.

Необхідно підготувати ресурси, які пояснюють правила використання ШІ та вимоги до цитування. Надати приклади добросовісного використання ШІ в академічних роботах, цитування тощо.

Науково-педагогічним (педагогічним) працівникам рекомендується вносити основні положення щодо використання систем ШІ в програму освітнього компонента та роз'яснювати здобувачам вищої освіти основні правила використання систем ШІ під час вивчення відповідного освітнього компоненту, до яких рекомендується обов'язково внести:

- дозволи на використання систем ШІ здобувачами освіти: чітко визначення, у яких ситуаціях та для розв'язання яких завдань вони можуть використовувати системи ШІ;
- встановлення меж на використання систем ШІ для виконання робіт, які оцінюються (наприклад, забороняється: генерація письмових робіт без участі людини, подання згенерованих ШІ робіт як оригінальних, використання згенерованих ШІ матеріалів без зазначення цього в роботі, порушення законодавства про захист персональних даних або використання систем ШІ для обробки конфіденційної інформації тощо);
- етичні принципи: гарантування академічної добросовісності та прозорості у використанні систем ШІ (зокрема, рекомендація здобувачам освіти чітко зазначати випадки, коли вони використовували системи ШІ у своїй роботі).

Інструменти ШІ, що можуть бути застосовані в освітньому середовищі:

Інструменти генеративного штучного інтелекту

Інструменти, які використовують для генерування різноманітного контенту тексту, зображень, відео, аудіо тощо, як-от ChatGPT та Sora від OpenAI, Gemini від Google, Claude від Anthropic, Grok від X, Microsoft Copilot, Midjourney, Udio, Suno, RunwayML, ElevenLabs.

Інструменти пошуку

Прикладами є ChatGPT Search, Microsoft Copilot (Microsoft Bing AI), Perplexity, You.com.

Програмне забезпечення на основі ШІ

Особливість таких систем у тому, що ШІ тут є важливою або ключовою технологією. Серед таких систем – Adobe Firefly, Microsoft Designer, Grammarly.

Цифрові помічники, або копілоти

Особливість таких систем у тому, що ШІ використовують як допоміжний інструмент до основного. Такими системами є Notion AI, Zoom AI Companion, Copilot for Microsoft 365.

Інструменти для пришвидшення розробки програмних рішень

Такими системами є GitHub Copilot, Cursor, Amazon CodeWhisperer.

Playgrounds

Сервіси, що допомагають тестувати в інтерактивному режимі моделі штучного інтелекту. Такими сервісами є GitHub Models, OpenAI API Playground, Anthropic Claude, а також відповідна функціональність у Google AI Studio, Azure AI Foundry, Hugging Face Spaces.

No/Low code-інструменти

Такі, що допомагають створювати рішення з використанням штучного інтелекту або власні моделі штучного інтелекту. Серед них – Microsoft Copilot Studio, PromptFlow, Designer, AutoML в Azure Machine Learning та Azure AI Foundry, Google AutoML, AWS Sagemaker Canvas.

Програмні інструменти

Такі, що дають змогу створювати рішення за допомогою програмування. Ними є різні SDK та бібліотеки на кшталт LangChain, Semantic Kernel, PyTorch, TensorFlow, ML.NET, Scikit learn, Hugging Face Transformers тощо.

Інструменти для аналітики та візуалізації даних

Як от Tableau з Einstein AI, Power BI з Copilot, ChatGPT та Claude (у режимі аналізу даних), Microsoft Project Sophia.

Інструменти для автоматизації бізнес процесів

Як от Power Automate з AI Builder, UiPath AI Center, Automation Anywhere.

Спеціалізовані інструменти для наукової діяльності та досліджень

Зокрема MATLAB and Simulink for Artificial Intelligence, Wolfram Alpha, Consensus, Scite.

Цей список інструментів не є вичерпним і постійно доповнюється. Про інші інструменти, характеристики, умови та типи підписки (безоплатний, платний) можна дізнатися в каталогах (базах) нейромереж – <https://cherner.notion.site/base> .

Приклади застосування ШІ, що не є порушенням академічної доброчесності:

У викладацькій діяльності ШІ може

- допомогти оцінювати окремі елементи творчих робіт студентів, як-от структура, аргументація та стиль
- генерувати різноманітні навчальні матеріали, як-от тести, вправи та навіть короткі пояснення складних тем. Це дає змогу викладачам зекономити час і дібрати більш інтерактивні та цікаві матеріали
- створювати інтерактивні презентації на основі наявних матеріалів, додаючи анімації, звукові ефекти та інші елементи, які роблять презентацію цікавішою
- автоматизувати рутинні операції: перевірка завдань, оцінювання тестів і надання зворотного зв'язку студентам. Це допомагає викладачам зосередитися на більш творчих і стратегічних аспектах своєї роботи
- аналізувати інтереси та навчальні досягнення студентів, щоб рекомендувати їм додаткові матеріали для вивчення
- відповідати на часті запитання студентів, надавати технічну підтримку та виконувати інші рутинні завдання.

За допомогою ШІ здобувачі вищої освіти можуть:

- швидко знаходити необхідну інформацію для виконання завдань і підготовки до навчальних занять та контрольних заходів;

- працювати з матеріалами іноземною мовою;
- вивчати іноземні мови;
- генерувати ідеї для написання есе, створення презентацій та інших творчих завдань;
- отримувати підказки та пояснення щодо виконання складних завдань або концепцій;
- генерувати різноманітні тестові завдання, що допомагає ефективно готуватися до підсумкового контролю;
- аналізувати помилки під час виконання тестів і надавати персоналізовані рекомендації щодо їх виправлення;
- знаходити релевантні наукові статті й дослідження за заданими критеріями;
- аналізувати великі обсяги даних;
- генерувати нові гіпотези для дослідження на основі аналізу наявних даних
- автоматично створювати конспекти лекцій та інших навчальних матеріалів, що дає змогу зосередитися на розумінні основних ідей.

Уникнення потенційних порушень академічної доброчесності під час застосування ШІ.

Викладачі можуть сприяти уникненню порушень академічної доброчесності з боку здобувачів вищої освіти під час застосування ШІ такими діями:

1. Дотримання позиції щодо можливості застосування ШІ під час виконання письмових навчальних завдань, відсутність заборони застосування ШІ здобувачами освіти.
2. Відкритий діалог зі здобувачами освіти про використання ШІ в навчанні, проведення дискусії про можливості й обмеження ШІ в освітньому процесі з акцентом на те, що ШІ є ефективним інструментом навчання здобувачів освіти, однак не завжди може бути застосований під час виконання письмових навчальних завдань
3. Чітке визначення можливих функцій ШІ під час виконання письмових навчальних завдань
4. Надання здобувачів освіти структури письмового навчального завдання із визначенням частин, які можуть бути виконані із застосуванням ШІ та вимогою відзначення ролі ШІ в процесі підготовки письмового навчального завдання (атрибуція ШІ)
5. Постійне оновлення письмових навчальних завдань на основі дослідження тенденцій розвитку ШІ
6. Доповнення письмової оцінки усними презентаціями або індивідуальними співбесідами, щоб оцінити розуміння студентами матеріалу та їх здатність мислити критично
7. Заміна традиційних письмових навчальних завдань (тести, реферати тощо) презентаціями, індивідуальними або груповими проектами, які вимагають творчого підходу й критичного мислення
8. Створення письмових навчальних завдань, які здобувачі освіти зможуть виконати лише за умови застосування первинних (отриманих особисто) даних

9. Створення письмових навчальних завдань з вигаданими кейсами, нетекстовими фрагментами тощо з метою уникнення застосування ШІ.

Здобувачі освіти в процесі виконання письмових навчальних завдань повинні вжити заходів щодо запобігання потенційних порушень академічної доброчесності під час застосування ШІ

1. Чітке дотримання визначених викладачем правил застосування ШІ для конкретного письмового навчального завдання (наприклад, дозвіл на застосування ШІ для виконання всього письмового завдання або обмеження щодо застосування ШІ для виконання окремих частин або всього завдання).

2. Обов'язкове зазначення факту (атрибуції) застосування ШІ в письмовому навчальному завданні шляхом:

- демонстрації запиту (промпту), на основі якого ШІ згенерував відповідь, розміщену в завданні
- визначення, які частини завдання підготовлені із застосуванням ШІ з деталізацією, які із цих частин використано так, «як є», а які модифіковано здобувачем освіти.

Роль ШІ в письмовому навчальному завданні може бути описана наприкінці завдання або на початку кожного розділу завдання з повним описом деталей застосування ШІ.

Приклад структури атрибуції

1. Мета використання ШІ
2. Завдання, яке має виконати ШІ
3. Дослівне формулювання запиту до ШІ
4. Інструмент, який використано для обробки запиту
5. Методи обробки результату запиту користувачем.

Атрибуція ролі ШІ в письмовому навчальному завданні не має призводити до суб'єктивного ставлення до завдання та його виконавця й звинувачень у потенційних порушеннях академічної доброчесності. Тому виконавець має не припустити порушень академічної доброчесності під час застосування ШІ та чітко відзначити роль ШІ в завданні, щоб уникнути звинувачень у порушенні академічної доброчесності.

З метою захисту персональних даних та уникнення шахрайських дій не рекомендується учасникам освітнього процесу та співробітникам університету зазначати у запиті:

- прізвище, ім'я, по батькові власне, здобувачів вищої освіти, колег по роботі;
- назву навчального закладу та його адресу;
- іншу персоналізовану інформацію.

При виборі для користування системи ШІ обов'язковим є ознайомлення з умовами використання від розробника:

Юрисдикція:

- країна реєстрації розробника системи ШІ;
- кінцеві бенефіціарні власники розробника системи ШІ;

- місце провадження діяльності розробником системи ШІ;
- місце розташування серверів / хмарних сховищ розробника системи ШІ;
- застосовне право згідно з договором з розробником системи ШІ;
- суд, у якому згідно з договором розглядають спори з розробником системи ШІ щодо використання системи ШІ.